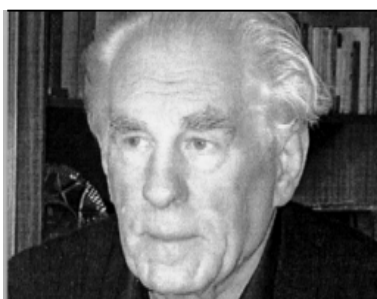

Ніл Гілевіч

...гэта лёс, гэта вырак такі –
мой і ваш, і няшчаснага краю...

А сьвятло ўсё ідзе

Дух Бацькаўшчыны

Адкуль бярэцца ён? З травы і зэлак,
З лясоў, што засланыюць небасхіл,
З крыніц бруістых, з тоняў у азёрах,
З крыжоў збуцьвельных і з саміх магіл.

Куды ні ступіш – скрозь і ўсюды чутна
Яго ўсяіснасьць. Так задумаў Бог –
Каб, як бы ні было табе пакутна,
Свой родны край ты разлюбіць ня змог.

* * *

І б'е, і б'е ў душу
Нязмоўчна, як прыбой:

«Ня будзь самім сабой!
Ня будзь самім сабой!

Аддай імя сьпярша,
А з імем – і душу.
Нашто табе душа?
Нашто табе імя?

Мы ўпішам нумарок –
І ў пашпарт, і ў дыплом,
І ў візу на Парыж...
І на магільны крыж.

* * *

Ведаў: будзеце зноў і хлусіць,
І віляць перад праведным словам,
А я зноў буду Бога прасіць,
Каб яно на здароў'е пайшло вам.

Разумею ваш клопат, браткі, —
Разумею і крыўды ня маю:
Гэта лёс, гэта вырак такі —
Мой і ваш, і няшчаснага краю.

ЧЫЙ КРЫК?

Новая беларуская лічылка

«Селі? Селі! Пачынаем
У апосталаў гуляць.
Колькі іх мы сёння маем?
Раз, два, тры, чатыры, пяць!
Я — апостал, ты — апостал,
Ён — апостал і прарок,
Ты — амаль ужо апостал,
Адзяляе толькі крок.
Напалову ты — апостал,
Ты — на чвэрць, а ты — на трэць».

Раптам нейчы крык з пагоста:
«Цыц, блазнота! Не дурэць!»

Па чужых узорах...**ТАНКА**

* * *

Той, хто праславіў
Бацькаўшчыну — папрасіў
Два метры зямлі,
Каб вярнуцца з чужыны...
З удзячнасьці — не далі.

* * *

І я зразумеў:
Хоць кінься грудзьмі на дот
За волю Тваю —
І з амбразуры зняты
Не пераканаю іх.

* * *

Часьцей і часьцей
Апынаюся думкай
На тым пагорку,
Дзе мама, сястра і брат.
І камяні. І сосны.

* * *

Скора ўжо, скоро
Пройдзе, я веру, Гасподзь
Па нашай зямлі.
Толькі патрапіць бы нам
Ступіць у яго сьляды.

* * *

Ужо холадна,
Ужо хочацца ў хату
Падацца з двара
І з напаленай грубкай
Павітацца далоньмі.

* * *

Гляджу на пусты,
Голы садок. А ў думках:
З кім я? І што я?..
На бязьлістай галінцы
Склее забыты яблык.

* * *

Музыка лесу
Заўсёды ў душу спакой
Мне навявала.
Што ж гэта сёння так
Хвоі шумяць трывожна?

* * *

Між чорных ялін —
Сонечна-жоўтыя спрэс,
Сям-там бярозы, —
Бы сьвечкі гараць, каб я
Не заблудзіўся ў нетры.

* * *

Вы — маеце ўсё,
А я — толькі вяргіняў
Кустоў дзесятак.
Што ж трэба вам ад мяне?
Даць на развод? Вазьміце!..

* * *

Зьненавідзеўшы
І прадаўшы ў няволю
Родную мову,
Гэныя дочкі-сыны
Прададуць і Радзіму.

* * *

Аж ня верыцца,
Гледзячы ў вочы жыцьцю,

Што колісь і мы
Мелі гонар дзяржаўных,
Свабодных душой, людзей.

* * *

Гэтыя возьмуць
Верх ва ўсім і заўсёды,
Бо ў іх у вачох —
Тое, чаго не было
У вачох маіх продкаў.

* * *

Пад вечар набіў
І сяннік і падушку
Шэпам мурагу,
Водарам сьпелых зёлак.
Што сёньня прысьніцца мне?

* * *

Рэдкая ўдача —
Сонечны дзень пасярод
Восені чорнай.
Як узнагарода тым,
Хто чакае і верыць.

* * *

Уночы яна
Так сырадоем пахла,
Як быццам у ім
Выкупаная была.
Трыумфавала сьвятасць.

* * *

Гронкі каліны
Ярка зырчаць на сонцы
Над сьнежным долам.
Занадта прыгожыя,
Каб не заўважылі іх.

* * *

Чаму ты, браток,
Гэтак крычэў на мяне –
Дзіка, сіберна?
Чаму не дае мне Бог
Забыць гэну злосьць тваю?

* * *

Мне цяжка вельмі:
Я знаю, што зрабілі
За сотні гадоў
З нашай ліцьвінскай душой
Чужакі-акупанты.

* * *

Дзед мой казаў так:
«Якая розьніца, хто —
Жандар ці гандляр —
Сядзе на галаву мне?
Скіну — хто б з іх ні ўсеўся!»

* * *

Позна, брат, позна
За локаць сябе кусаць.
Хто ж вінаваты,
Што быў і сьляпы, як крот,
І, як дзіця, наўны.

* * *

Памяць маленства:
«Прысак табе на язык!
Соль табе ў вочы,
А галавешка ў зубы!»
Божа, як страшна было!

* * *

«Наша краіна, —
Тлумачыць турыстам гід, —
Цікавая тым,
Што межыць амаль усьцяж
З уласнымі землямі!»

* * *

Кожны дзень думаць:
Якая трагедыя
Нас напаткала!
Думаць і не прыдумаць
Нічога, апроч: «За што?»

* * *

Хлусьню пра мяне
Ты ў імя Беларусі
Пакінуў жывым.
Я ж праўду ў імя таго ж
Мушу ўзяць у магілу.

* * *

Убачыўшы, як
Садзяць дзіця на каня,
Сьветла ўсьміхнуўся.
Калісьці, жыцьцё назад,
Знаў гэту радасьць і я.

* * *

Белы бярэзьнік,
У верасьнёвым сонцы,
У ціхай журбе.
Даўно ўжо яго няма!
А сьвятло ў душу ўсё йдзе.

